

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИНГ
ХУҚУҚЛАРИ ВА ҚОНУНИЙ МАНФААТЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ БИЛАН
БОҒЛИҚ МАЪМУРИЙ НИЗОЛАРНИНГ ТУРЛАРИ ВА МОҲИЯТИ**

Мадримов Хушнуд Кувандикович,
Тошкент давлат юридик университети мустақил изланувчиси,
kh.madrimov@gmail.com

**ВИДЫ И СУЩНОСТЬ АДМИНИСТРАТИВНЫХ СПОРОВ, СВЯЗАННЫХ
С ЗАЩИТОЙ ПРАВ И ЗАКОННЫХ ИНТЕРЕСОВ СУБЪЕКТОВ
ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН**

Мадримов Хушнуд Кувандикович,
самостоятельный соискатель
Ташкентского государственного юридического университета,
kh.madrimov@gmail.com

**THE TYPES AND ESSENCE OF ADMINISTRATIVE DISPUTES CONNECTED
WITH PROTECTION OF RIGHTS AND LEGAL INTERESTS OF SUBJECTS OF
ENTREPRENEURSHIP IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN**

Madrimov Khushnud Kuvandikovich,
Independent researcher of the Tashkent State University of Law,
kh.madrimov@gmail.com

Аннотация:

Ушбу мақолада тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ маъмурий низоларнинг турлари илмий-назарий тадқиқ этилган. Шунингдек, Ўзбекистон қонунчилиги таҳлили асосида бундай маъмурий низоларнинг турлари таснифлаб берилган. Бундан ташқари, маъмурий низоларнинг турларини илмий-назарий ўрганиш натижаларидан келиб чиқиб, қонунчиликни такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқилган.

Калит сўзлар: маъмурий низо, тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ маъмурий низо, маъмурий низолар турлари, маъмурий ҳуқуқбузарлик, маъмурий суд иш юритуви, маъмурий юстиция.

Аннотация:

В данной статье проведено научно-теоретическое исследование видов административных споров, связанных с защитой прав и законных интересов субъектов предпринимательства. На основе анализа законодательства Узбекистана также классифицированы виды таких административных споров. Кроме того, разработаны предложения по совершенствованию законодательства, исходя из результатов научно-теоретического исследования видов административных споров.

Ключевые слова: административный спор, административный спор, связанный с защитой прав и законных интересов субъектов предпринимательства, виды административных споров, административное правонарушение, административное судопроизводство, административная юстиция.

Abstract:

This article provides a scientific and theoretical research of the types of administrative disputes connected with protection of rights and legal interests of subjects of entrepreneurship. It also contains a classification of the types of such administrative disputes based on the study of the legislation of Uzbekistan. Besides, proposals on improvement of the legislation were developed taking into account the results of a scientific and theoretical research of the types of administrative disputes.

Keywords: administrative dispute, administrative dispute connected with protection of rights and legal interests of subjects of entrepreneurship, types of administrative disputes, administrative offense, administrative proceedings, administrative justice.

Таъкидлаш жоизки, ҳуқуқшунос олимлар ўртасида илмий тушунчалар бўйича турли хил фикр-мулоҳазалар ва баҳс-мунозаралар мавжуд бўлиб, бундай плюралистик муҳит илм-фаннинг тараққиётига хизмат қилади.

Ҳуқуқшунос олимларнинг тадқиқотларини ўрганиш ва Ўзбекистон қонунчилигини таҳлил қилиш натижалари маъмурий низонинг илмий тушунчасини шакллантириш имконини берди.

Фикримизга кўра, тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқларини ҳимоя қилишга оид маъмурий низо деганда ўзаро тенг бўлмаган иштирокчилар, яъни тадбиркорлар ва маъмурий органлар ўртасида ушбу идораларнинг қарори (мансабдор шахснинг хатти-ҳаракати) ва ўз ҳокимият ваколатларини бошқача шаклда амалга ошириши оқибатида

юзага келадиган, маъмурий ва бошқа оммавий ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган ҳамда алоҳида процессуал тартибда кўриб чиқиладиган низо тушунилади.

Мазкур мақолада асосан маъмурий низоларнинг турларини таҳлил қилиб, шу асосда қонунчиликни такомиллаштириш юзасидан ишлаб чиқилган таклифларни илгари сурамиз.

Маъмурий низоларни турларга ажратиш бўйича ҳам олимлар ўртасида турли хил фикр-мулоҳазалар мавжуд.

Жумладан, Е.Б.Лупарев маъмурий-ҳуқуқий низоларни таснифлаш учун низолашаётган тарафларнинг таркиби, низоли моддий-ҳуқуқий муносабатнинг характери ва низонинг субъектлари ўртасидаги алоқанинг характери каби ҳолатларни асос сифатида келтириб ўтади.

Шундан келиб чиқиб, у маъмурий-ҳуқуқий низоларни қуйидаги турларга бўлиб таснифлаган:

а) жисмоний шахслар ва ташкилотлар билан давлат органлари, маҳаллий ўзини ўзи бошқариш идоралари, давлат-ҳокимият ваколоти берилган бошқа органлар ўртасидаги тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ ва боғлиқ бўлмаган низолар;

б) давлат-ҳокимият ваколоти берилган органлар иштирокидаги давлат тизими ичидаги низолар (федерал ва маҳаллий ижро органлари, маҳаллий ижро органлари ўртасидаги ўзаро, ижро органлари билан маҳаллий ўзини ўзи бошқариш идоралари, маҳаллий ижро идоралари ичидаги ўзаро, давлат органлари ва маҳаллий ўзини ўзи бошқариш идораларидаги ички тузилмавий маъмурпй-ҳуқуқий низолар);

в) маъмурий жазо қўллаш ҳақидаги суд қарорлари устидан шикоят қилиш, давлат органларининг процессуал қарорлари устидан шикоят қилиш боғлиқ маъмурий-процессуал низолар.¹

Мазкур тадқиқот ишининг предмети бу каби турли хил ёндашувларни алоҳида таҳлил қилиш бўлмаганлиги сабабли, тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ маъмурий низоларни ўрганишга асосий эътибор қаратилади.

Е.Б.Лупарев Россия Федерацияси қонунчилигига асосланган ҳолда, давлат-ҳокимият ваколоти берилган органлар ва ташкилотлар ўртасидаги тадбиркорлик ва бошқа иқтисодий фаолият билан боғлиқ бўлган маъмурий низолар қаторига қуйидаги низоларни киритади:

– ижро ҳокимияти органларининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари бўйича низолашиш ҳақидаги ишлар;

¹ Лупарев Е.Б. Административно-правовые споры: Дис. ... д-ра юрид. наук. Воронеж, 2003. С. 139-140.

– ижро ҳокимияти органларининг қонунчиликни тушунтиришга қаратилган ва норматив хусусиятга эга бўлган ҳужжатлари бўйича низолашиш ҳақидаги ишлар;

– давлат органлари, маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари, давлат-ҳокимияти ваколати берилган бошқа идораларнинг тадбиркорлик ва бошқа иқтисодий фаолият соҳасидаги аризачининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини дахл қилувчи норматив хусусиятга эга бўлмаган ҳуқуқий ҳужжатлари, қарорлари, ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) бўйича низолаш ҳақидаги ишлар;

– маъмурий ҳуқуқбузарликка оид ишлар;

– тадбиркорлик ва бошқа иқтисодий фаолиятни амалга оширадиган фуқаролар ва ташкилотлардан мажбурий тўловларни ундириш, уларга нисбатан жазо чораларини қўллаш ҳақидаги ишлар;

– маъмурий-ҳуқуқий ва бошқа оммавий ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган бошқа ишлар.²

Шунингдек, О.В.Чумакова ҳам маъмурий ҳуқуқбузарликка оид ишлар бўйича шикоятлар кўриб чиқиладиган низоларни маъмурий-ҳуқуқий низоларнинг бир тури сифатида кўрсатиб ўтган.³

Бу ўринда, Е.Б.Лупарев ва О.В.Чумакованинг маъмурий ҳуқуқбузарликка оид ишларни маъмурий-ҳуқуқий низоларга киритганлиги ҳақидаги фикрига қўшилиб бўлмайди.

Чунки, маъмурий ҳуқуқбузарликлар бу дилект ҳуқуқининг таркибий қисми бўлиб, давлат томонидан олдиндан алоҳида қонунлар, одатда кодексларда белгилаб қўйилган ҳуқуқбузарликлар рўйхати, аниқ диспозиция ва санкциялар бўйича хусусий шахсга нисбатан жазо қўллашни назарда тутлади. Бу эса маъмурий жавобгарлик ҳуқуқи бўлиб, жиноят ҳуқуқига яқин соҳа ҳисобланади.

Шунинг учун ҳам, Ўзбекистон Республикасида маъмурий судлар ташкил этилган дастлабки йилларда (2017-2020 йиллар) маъмурий ҳуқуқбузарликка оид ишларнинг маъмурий судларда кўрилгани нотўғрилиги ҳақида хулосага келиниб, жиноят ишлари бўйича судлар ваколатига ўтказилди.

Маъмурий ҳуқуқбузарликка оид ишларда ҳам давлат органи ва хусусий шахснинг (бизнинг тадқиқотда тадбиркорлик субъекти) иштирок этаётганлиги уни маъмурий низога яқинлаштириб, чалғитувчи жиҳат бўлиб кўринмоқда.

Лекин, маъмурий жавобгарлик ҳуқуқида муайян давлат органи томонидан тадбиркорлик субъектига нисбатан маъмурий жавобгарликка алоқаси бўлмаган

² Лупарев Е.Б. Административно-правовые споры: Дис. ... д-ра юрид. наук. Воронеж, 2003. С. 208.

³ Чумакова О.В. Административно-правовые споры с сфере регистрации юридических лиц: Дис. ... кандидат юрид. наук. М., 2008. С. 40-41.

қандайдир қарор қабул қилиниши ёки бошқа ҳаракат амалга оширилиши оқибаотида хусусий шахснинг ҳуқуқи бузилиши ҳамда шундай кейин низо келиб чиқиши ҳолати мавжуд бўлмайди.

Умуман олганда, маъмурий ҳуқуқбузарлик ва маъмурий суд иш юритуви (маъмурий юстиция) ўртасидаги боғлиқликни ва ўзаро фарқли жиҳатларни тўғри тушуниб олиш учун жамиятда давлат органлари ва хусусий шахслар ўртасида юзага келадиган низолар, қарама-қаршиликлар, бошқача қилиб айтганда, конфликт мавжуд ҳолатларнинг мазмун-моҳиятини таҳлил қилиб кўриш керак.

Жумладан, биринчи туркум ҳолатларда – давлат органи муайян қилмишларни хусусий шахсларга нисбатан қонунга зид, айбли ва ижтимоий хавфли (ижтимоий хавфлилик фақат жиноятлар бўйича) деб ҳисоблаб, уларнинг рўйхатини, нимадан иборат эканлигини акс эттирадиган қоидаларни (диспозиция) ва бунинг учун қўлланадиган жазо чораларини (санкция) олдиндан эълон қилади. Мазкур қилмишларни содир этиш оқибаотида давлат органи томонидан хусусий шахсга нисбатан норозилик сифатида маъмурий ёки жиноий жазо қўлланади. Бу муносабатлар деликт ҳуқуқининг предмети ҳисобланади.

Иккинчи туркум ҳолатларда эса – давлат органининг қарори ёки мансабдор шахснинг хатти-ҳаракати (маъмурий ва жиноий жазо билан боғлиқ бўлмаган барча қарор ва хатти-ҳаракатлар) фуқаро ёки тадбиркорнинг ҳуқуқларини бузса ёки давлат органи уларга нисбатан маъмурий ва жиноий жазо бўлмаган бошқа чора қўллаш зарур деб ҳисобласа, хусусий шахс ёки давлат органининг норозилиги сифатида маъмурий низо (маъмурий иш) қўзғатилади. Бу муносабатлар маъмурий ҳуқуқнинг предмети ҳисобланади.

Юқоридаги икки туркумдан субъектлар таркибига кўра фарқ қилувчи учинчи ҳолатларда эса – фуқаро ва тадбиркор бўлган хусусий шахслар ўртасидаги ўзаро низолар кенг маънодаги фуқаролик низолари, жумладан иқтисодий низолар сифатида кўриб чиқилади. Бу муносабатлар фуқаролик ҳуқуқининг, жумладан тадбиркорлик (бизнес) ҳуқуқининг предмети ҳисобланади.

Бунда эътиборли жиҳати шундаки, нодемократик тузумларда бошқа ҳуқуқ соҳаларига нисбатан деликт ҳуқуқи хусусий шахслар ҳуқуқларини чеклаш нуқтаи назаридан кўпроқ тадқиқ этилган бўлса, демократик давлатларда деликт ҳуқуқи бундай чеклашнинг қонунийлигини таъминлаш мақсадида яхши ўрганилган.

Шу билан бирга, оммавий муносабатлар вертикал бўлганлиги ва унда давлат органига нисбатан хусусий шахснинг мақоми пастлиги сабабли, фуқаролар ва тадбиркорларга кўпроқ ҳуқуқий кафолатлар яратиш мақсадида маъмурий ҳуқуқ ҳам айнан демократик давлатларда чуқур тадқиқ этиб бошланган.

Нодемократик тузумларда эса давлат ўзининг асосий вазифасини аҳоли устидан бошқарув ўрнатиш деб тушунганлиги сабабли, давлат органи ва хусусий шахс ўртасидаги низолар бўйича чуқур тадқиқотлар қилинмаган.

Бундан ташқари, демократик давлатларда барча фуқаролар ўртасидаги ўзаро муносабатлар, айниқса бозор иқтисодиёти шароитида тадбиркорларнинг алоқалари нормал ва тенг мақомда тараққий этиши учун фуқаролик ҳуқуқи, жумладан бизнес ҳуқуқи ҳар томонлама ривожланган.

А.Б.Зеленцов ҳам ҳуқуқбузарлик конфликтнинг шакли сифатида, асосан негатив ва деструктив характерга, ҳуқуқий низо эса аксарият ҳолларда позитив ва конструктив характерга эга эканлигини эътироф этиб⁴, конфликтлар табиатига кўра ўзаро фарқ қилишини тўғри таснифлаб берган.

Юқорида кўрсатилган биринчи туркум ҳолатларда кенг маънодаги ҳуқуқбузарлик (жумладан, жиноят ҳам) ҳақида сўз юритилган бўлса, иккинчи ва учинчи туркум ҳолатлар маъмурий, иқтисодий ва фуқаролик муносабатларидан келиб чиқадиган ҳуқуқий низолар ҳисобланади.

О.В.Чумакованинг фикрига кўра, тадбиркорлар иштирокидаги маъмурий низоларга солиқ низолари, лицензиялаш соҳасидаги низолар, стандартлаш, сертификатлаш, савдо ва бошқа шу каби қоидаларга риоя этиш билан боғлиқ низолар киради.⁵

Ўзбекистон қонунчилигида тадбиркорлар иштирокидаги маъмурий низоларнинг турларини таҳлил қилганда, энг аввало, Маъмурий суд ишларини юритиш тўғрисидаги кодекс ва Иқтисодий процессуал кодекс нормаларини ҳам ўрганиш зарур.

Жумладан, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий суд ишларини юритиш тўғрисидаги кодекси (кейинги ўринларда – МСИЮТК деб юритилади) 27-моддасига кўра, маъмурий судлар томонидан қуйидаги турдаги низолар ҳал қилинади:

- 1) идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар юзасидан низолашиш тўғрисидаги ишлар;
- 2) маъмурий органлар, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг қонунчиликка мос келмайдиган ҳамда фуқаролар ёки юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини бузадиган қарорлари юзасидан низолашиш тўғрисидаги ишлар;
- 3) сайлов комиссияларининг хатти-ҳаракатлари (қарорлари) юзасидан низолашиш тўғрисидаги ишлар;

⁴ Зеленцов А.Б. Теоретические основы правового спора: Автореф. дис. ... докт. юрид. наук. М., 2005.

⁵ Чумакова О.В. Административно-правовые споры с сфере регистрации юридических лиц: Дис. ... кандидат юрид. наук. М., 2008. С. 44.

4) нотариал ҳаракатни амалга ошириш, фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзишни рўйхатга олиш рад этилганлиги юзасидан низолашиш тўғрисидаги ишлар;

5) давлат рўйхатидан ўтказишни рад этиш ёхуд муддатида рўйхатдан ўтказишдан бўйин товлаш устидан шикоят қилиш тўғрисидаги ишлар;

6) ушбу кодексда кўрсатилган инвестиция низолари бўйича ишлар;

7) ушбу кодексда кўрсатилган рақобат тўғрисидаги ишлар.⁶

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 25-моддасига кўра, иқтисодий судлар томонидан қуйидаги турдаги низолар ҳал қилинади:

1) иқтисодиёт соҳасида юридик шахслар ҳамда юридик шахс ташкил этмаган якка тартибдаги тадбиркорлар, корпоратив низолар бўйича ишлар қўрилаётганда тарафлар бўлган фуқаролар ўртасидаги фуқаровий, маъмурий ва бошқа ҳуқуқий муносабатлардан юзага келадиган низоларга доир ишлар;

2) иқтисодиёт соҳасида юридик шахслар ва якка тартибдаги тадбиркорлар ўртасидаги юридик аҳамиятга эга бўлган фактларни аниқлаш тўғрисидаги ишлар;

3) банкротлик тўғрисидаги ишлар;

4) ҳакамлик муҳокамаси билан боғлиқ ишлар;

4¹) арбитраж муҳокамаси билан боғлиқ ишлар;

5) ушбу кодексда кўрсатилган корпоратив низолар бўйича ишлар, бундан меҳнатга оид низолар мустасно;

5¹) ушбу кодексда кўрсатилган инвестициявий низолар бўйича ишлар;

5²) ушбу кодексда кўрсатилган рақобатга оид ишлар;

6) чет давлат судлари ва арбитражларининг қарорларини тан олиш ҳамда ижро этишга қаратиш тўғрисидаги ишлар.⁷

Юқоридаги нормаларни таҳлил қилган ҳолда, тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга оид маъмурий низоларни қуйидаги турларга ажратиш мумкин:

– маъмурий органларнинг тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқларига дахл қилувчи индивидуал қарорлари (хатти-ҳаракатлари) юзасидан келиб чиқадиган низолар;

– вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилиш ваколатига эга бошқа маъмурий органларнинг тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқларига дахл қилувчи қарорлари юзасидан келиб чиқадиган низолар;

⁶ Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий суд ишларини юритиш тўғрисидаги кодекси. <http://www.lex.uz/> сайтидан олинган (28.06.2022 й.).

⁷ Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси. <http://www.lex.uz/> сайтидан олинган (28.06.2022 й.).

– маъмурий орган ва тадбиркорлик субъектлари иштирокидаги, мансабдор шахсларнинг инвестиция шартномасига риоя қилиш билан боғлиқ қарорларига, ҳаракатларига (ҳаракатсизлигига) доир инвестиция низолари;

– маъмурий орган ва тадбиркорлик субъектлари иштирокидаги, товар ва молия бозорларида рақобат соҳасидаги муносабатлардан келиб чиқадиган ҳамда оммавий ҳуқуқий характерга эга бўлган низолар;

– маъмурий орган ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида ушбу органларнинг қарори ва ҳокимият ваколатларини бошқача шаклда амалга ошириши оқибатида юзага келадиган, маъмурий ва бошқа оммавий ҳуқуқий муносабатлардан юзага келадиган бошқа низолар.

Бундан ташқари, солиқ, божхона, стандартлаштириш, интеллектуал мулк, ер, экология, инвестиция, рақобат ва монополияга қарши кураш соҳасида маъмурий органлар билан бўладиган низоларни тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга оид маъмурий низоларнинг алоҳида турлари сифатида кўрсатиш мумкин.

Маъмурий низоларнинг турлари бўйича юқорида келтирилган тадқиқот натижаларидан келиб чиқиб, қонунчиликни такомиллаштириш юзасидан қатор таклифлар ишлаб чиқилди.

Биринчидан, Иқтисодий процессуал кодекснинг 25-моддасида яқка тартибдаги тадбиркор мақомини йўқотган фуқаролар иштирокидаги низоларга доир ишлар ҳам, агар тегишли талаблар уларнинг аввалги тадбиркорлик фаолиятдан келиб чиқса, иқтисодий судга тааллуқли эканлиги белгиланган.

Агар низо иқтисодиёт соҳасида маъмурий ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқмаса, улар иқтисодий судларда кўриб чиқилиши керак.

Лекин, тегишли талаблар фуқаронинг аввалги тадбиркорлик фаолиятдан келиб чиқиб, низо яқка тадбиркор ва давлат органининг ўзаро муносабатларидан юзага келган ҳолларда ишнинг маъмурий судга тааллуқли бўлиши МСИЮтКда кўзда тутилмаган.

Шунинг учун, тарафлар ўртасидаги муносабатлар вертикал характерга эга бўлган бундай низоларнинг маъмурий судлар судловига тегишли эканлигини МСИЮтКга киритиш зарур,

Иккинчидан, Ўзбекистонда нотариат замонавий сервис хизматига айлантирилиб, хусусий секторга ўтказилганлиги – нотариал ҳаракатга оид низоларнинг маъмурий низо эканлиги ҳақидаги нормани бекор қилиб, уни тўлиқ фуқаролик судларига ўтказишни талаб қилади.

Жумладан, ўзбек ҳуқуқшунослигида маъмурий юстиция институтини чуқур ва ҳар томонлама тадқиқ этган олим Ж.Нематов ҳақли равишда таъкидлаганидек, нотариус

(нодавлат нотариал идоралар ҳам) маъмурий орган бўлмайди ва нотариус маъмурий ҳуқуқий фаолиятни амалга оширмайди.⁸

Айниқса, нотариал идоралар хусусий секторга ўтказилгандан кейин, унинг маъмурий орган эканлиги ҳақидаги фикрнинг нотўғрилиги янада ёрқинроқ намоён бўлди.

Чунки, нотариус тенг ҳуқуқли бўлган тарафлар, яъни фуқаролар ва юридик шахслар ўртасидаги шартнома бўйича уларнинг хоҳиш-иродасини фақат тасдиқлаб беради ҳамда ушбу тарафларга нисбатан маъмурий жиҳатдан ҳокимият ваколатига эга бўлган субъект ҳисобланмайди.

Фикримизга кўра, ушбу масала маъмурий низо эканлиги ҳақидаги нотўғри фикрнинг келиб чиқиши шундаки, совет ҳуқуқига асосланган тизимларда нотариал институт сервис хизмати кўрсатувчи субъект деб эмас, балки давлат идораси сифатида талқин қилинган.

Учинчидан, маъмурий низоларнинг турлари бўйича юқоридаги фикрлардан келиб чиқиб, тегишли соҳаларда давлат органига хос ваколатлар берилган давлат корхоналари ва давлат иштирокидаги хўжалик жамиятларининг маъмурий низо субъекти сифатидаги ролини аниқлаштириш керак.

МСИЮтК 27-моддаси ва “Маъмурий тартиб-таомиллар тўғрисида”ги Қонуннинг 4-моддаси мазмунига кўра, давлат корхоналари ва давлат иштирокидаги хўжалик жамиятларини маъмурий-ҳуқуқий фаолиятни амалга оширишга ваколатли бўлган бошқа ташкилот сифатида маъмурий органлар қаторига киритиш мумкин.

Хусусан, давлат корхоналари ва давлат иштирокидаги хўжалик жамиятлари тадбиркорлик субъектига нисбатан қарама-қарши тараф сифатида бошқарув ваколатига эга бўлиб ҳаракат қилган ҳолларда, маъмурий низо субъекти бўлади.

Лекин, уларнинг ўзи тадбиркорлик субъекти сифатида бошқа тадбиркор билан бошқарув ваколатига боғлиқ бўлмаган низода иштирок этаётган бўлса, бу тенг тарафлар ўртасидаги иқтисодий судда кўриладиган низо ҳисобланади.

⁸ Нематов Ж. Маъмурий суд иш юритуви (1). Монография./Ж.Нематов. – Т.: Top Image Media, 2022. – Б. 91-92.